

Uchwała Nr XXI.101.2016
Rady Gminy Ślemień
z dnia 16 marca 2016r

w sprawie: przyjęcia Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018 dla Gminy Ślemień

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz.1515 ze zm.) i art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. 2015 poz. 332 ze zm.) Rada Gminy w Ślemieniu uchwała, co następuje :

§ 1

Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny na latach 2016 – 2018 dla Gminy Ślemień stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

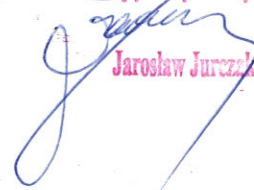
§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ślemień.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy w Ślemieniu:

Jarosław Jurczak

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2016 – 2018 w Gminie Ślemień

Podstawę prawną opracowania Programu stanowi treść przepisu art. 176 pkt. 1 ustawy z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ślemień, 2016 r.

SPIS TREŚCI:

1. Wstęp.....	3
2. Uwarunkowania prawne podejmowanych działań.....	3
3. Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.....	4
4. Diagnoza środowiska lokalnego.....	5
5. Analiza SWOT.....	10
6. Cele i zadania Programu.....	12
7. Spodziewane rezultaty Programu.....	14
8. Dane dotyczące programu w tym źródła finansowania.....	14
9. Monitoring i ewaluacja Programu.....	15

I. WSTĘP

System wspierania rodziny i pieczy zastępczej został utworzony ze względu na:

- „dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolność,
- dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci,
- przekonanie, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do prawidłowego funkcjonowania, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Działania realizowane w ramach programu będą skoncentrowane na dzieciach i całych rodzinach, również w sytuacjach, gdy dzieci zostaną umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

Praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością. Organizując różnorodne formy pomocy na rzecz rodziny wieloprotymowej, należy konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Stąd podstawowym założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

II. UWARUNKOWANIA PRAWNE PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej jest najważniejszym aktem prawnym regulującym wszystkie aspekty życia członków naszego społeczeństwa. Jest to akt prawny najwyższej wagi, któremu powinny być podporządkowane ustawy i rozporządzenia dotyczące różnych sfer życia społecznego. Realizując „Gminny program wspierania rodziny w Gminie Ślemień na lata 2016 – 2018” należy brać pod uwagę w szczególności:

- Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 332).

- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2015 r. poz.163 ze zm.).
- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 1286).

III. ZADANIA GMINY W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, określiła obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, który spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Stosownie do art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

1. opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny,
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci
4. finansowanie :
 - a) kosztów szkoleń dla rodzin wspierających,
 - b) podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust.2, ponoszonych przez rodziny wspierające:
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadapcyjnym;
6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej dziecka zamieszkałego na terenie gminy.

Wsparcie rodziny winno polegać w szczególności na: wzmocnieniu roli i funkcji rodziny, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczej rodziny, podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, pomocy w integracji, przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny. Praca z rodziną powinna być prowadzona w szczególności w formie:

- konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- terapii i mediacji;
- usług dla rodzin z dziećmi, w tym opiekuńczych i specjalistycznych;

- pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- organizowania dla rodzin spotkań (grup wsparcia, grup samopomocowych).

IV. DIAGNOZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ślemień na lata 2016 – 2018 powstał w oparciu o diagnozę problemów rodzin z terenu gminy Ślemień, przeżywających trudności opiekuńcze i wychowawcze, opracowaną m.in. na podstawie danych statystycznych pochodzących ze źródeł ewidencji ludności Urzędu Gminy w Ślemieniu, rejestrów i sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ślemieniu, z danych placówek Oświatowych w Ślemieniu. Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ślemieniu.

Dla potrzeb opracowania niniejszego Programu zebrano informacje nt. liczby mieszkańców, ilości dzieci z terenu gminy umieszczonych w pieczy zastępczej, skali korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, a także innych świadczeń udzielanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślemieniu, sytuacji osób bezrobotnych.

4.1. Ludność

W gminie Ślemień, według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku, zamieszkiwało 3.521 mieszkańców, w tym 1.808 kobiet i 1.713 mężczyzn. Od kilku lat obserwowany jest w gminie systematyczny, choć wprawdzie powolny wzrost liczby mieszkańców a co za tym idzie zmiany w strukturze ludności według wieku, co obrazuje zestawienie poniżej.

Tabela nr 1. Liczba ludności

Wyszczególnienie		Liczba osób wg stanu na dzień		
		31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015
Ogółem:	zameldowani	3.502	3.512	3.521
w tym	kobiety	1.781	1.804	1.808
	mężczyźni	1.721	1.708	1.713
	przedprodukcyjnym	671	659	656
	kobiety	359	347	345
	mężczyźni	312	312	311
	produkcyjnym	2.229	2.245	2.391
	kobiety	1.020	1.051	1.184
	mężczyźni	1.209	1.194	1.207
	poprodukcyjnym	602	608	474
	kobiety	402	406	279
mężczyźni	200	202	195	

Źródło: na podstawie danych Urzędu Gminy w Ślemieniu.

Tabela nr 2. Przyrost naturalny ludności:

Wyszczególnienie	Liczba osób		
	2013	2014	2015
Liczba urodzeń żywych	33	36	43
Liczba zgonów	33	37	31
Przyrost naturalny	0	- 1	12

Źródło: na podstawie danych Urzędu Gminy w Ślemieniu.

4.2. Charakterystyka świadczeniobiorców GOPS

W przypadkach, gdy rodzina nie podołała problemom codziennego życia i jej funkcjonowanie w obecnym stanie stało się niemożliwe, należy podjąć interwencję polegającą na zapewnieniu bezpieczeństwa dla wszystkich jej członków, a ponadto podjąć pracę na rzecz

przywrócenia zdolności rodziny do prawidłowego funkcjonowania. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślemieniu udziela pomocy finansowej na potrzeby bieżące dla zapewnienia rodzinom tzw. minimum egzystencji oraz wsparcia socjalnego i środowiskowego.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślemieniu jest głównym realizatorem zadań pomocy społecznej. Ponadto realizuje inne zadania mające na celu wsparcie rodziny, a w szczególności należące do kompetencji gminy na podstawie ustaw:

- ✓ o świadczeniach rodzinnych;
- ✓ o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- ✓ o dodatkach mieszkaniowych.
- ✓ o pomocy materialnej dla uczniów
- ✓ o dodatkach energetycznych.
- ✓ Karty Dużej Rodziny.

Pomoc społeczna jest elementem składowym systemu zabezpieczenia społecznego. Stosownie do art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej jest ona instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Ustawa o pomocy społecznej określa przesłanki udzielania pomocy osobom i rodzinom, do których należą:

- ubóstwo;
- sieroctwo;
- bezdomność;
- bezrobocie;
- niepełnosprawność;
- długotrwała lub ciężka choroba;
- przemoc w rodzinie;
- potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- trudność w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą
- trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizm lub narkomania;
- zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa;
- klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Najważniejszymi przesłankami korzystania z pomocy społecznej w gminie Ślemień w latach 2013 – 2015 były:

Tabela 5. Powody przyznania pomocy społecznej w Gminie Ślemień w latach 2010 - 2012

Powód przyznania pomocy	2013 rok			2014 rok			2015 rok		
	ogółem rodziny		osób w rodzinach	ogółem rodziny		osób w rodzinach	ogółem rodziny		osób w rodzinach
		w tym na wsi			w tym na wsi			w tym na wsi	
Ubóstwo	52	52	142	48	47	132	44	43	97
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Bezrobocie	45	45	135	40	40	112	38	38	90
Niepełnosprawność	24	24	57	27	27	74	30	30	71
Długotrwała choroba	5	5	6	9	9	18	19	18	41
Przemoc w rodzinie	1	1	3	2	2	6	0	0	0
Potrzeba ochrony ofiar handlem ludźmi									
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym:	7	7	49	10	10	56	12	12	70
Wielodzietność	6	6	46	5	5	40	8	8	56
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych w tym:	10	10	37	14	14	47	15	15	56
Rodziny niepełne:	9	9	29	13	12	36	13	13	41
Rodziny wielodzietne:	1	1	8	3	3	14	3	3	20
Trudności w integracji cudzoziemców	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu się po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Alkoholizm	4	4	7	3	3	3	4	4	4
Narkomania	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zdarzenia losowe	0	0	0	1	1	1	0	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0	1	1	3
Kłęska żywiołowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślemieniu

Powodami przyznania pomocy społecznej w latach 2013 – 2015 w Gminie były w szczególności: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz długotrwała choroba. W 2015 r. z powodu ubóstwa pomoc skierowano do 44 rodzin. Liczba w latach poprzednich utrzymywała się na wyższym poziomie. Liczba rodzin objętych wsparciem GOPS z powodu bezrobocia podlegała niewielkim wahaniom, a najwyższy poziom osiągnęła w roku 2013 i sukcesywnie spada. Ze względu na niepełnosprawność największą liczbę rodzin objęto pomocą społeczną w roku 2015. Istotnym powodem udzielenia pomocy społecznej była również bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy z tego tytułu ulegała wahaniom (2013 r. - 10, 2014 r. – 14, 2015 r. – 15 rodzin i widać tendencje wzrostowe). Sporemu wzrostowi uległa liczba osób objętych wsparciem z powodu długotrwałej choroby (2013 r. – 5, 2014 r. – 9, 2015 r. – 19 rodzin).

Tabela 4. Typy rodzin objętych pomocą społeczną

	2013		2014		2015		
	ogółem	Liczba osób w rodzinach	ogółem	Liczba osób w rodzinach	ogółem	Liczba osób w rodzinach	
Rodziny z dziećmi	42	187	36	156	35	149	
liczba dzieci	1	7	5	10	7	17	
	2	17	17	58	15	52	
	3	9	7	35	7	33	
	4	3	3	18	1	6	
	5	1	0	0	2	14	
	6	3	23	2	16	1	8
	7 i więcej	2	19	2	19	2	19
w tym: rodziny niepełne	15	51	14	41	13	38	
liczba dzieci	1	2	2	3	3	6	
	2	9	11	34	8	24	
	3	3	1	4	2	8	

4 i więcej	1	17	0	0	0	0
------------	---	----	---	---	---	---

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślemieniu sprawozdanie MPiPS-03

Wśród ogółu rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2015 r. rodziny z dziećmi stanowiły 45,46 %, w tym rodziny niepełne to 16,88 % ogółu.

Dokonując szczegółowej analizy typów rodzin objętych pomocą społeczną zauważyć można, iż pomoc kierowano przede wszystkim do rodzin z dwojgiem i trojgiem dzieci. W roku 2015 rodziny z dwojgiem dzieci stanowiły 19,48 %, a rodziny z trojgiem dzieci 9,10 % wszystkich rodzin objętych pomocą społeczną. Niewielki odsetek ogółu rodzin korzystających z pomocy stanowiły natomiast rodziny wielodzietne (rodziny z siedmiorgiem i więcej dzieci to zaledwie 2,59 % ogółu rodzin, do których skierowano pomoc. Podobna tendencja utrzymała się w przypadku pomocy świadczonej na rzecz rodzin niepełnych. W 2015 r. pomocą społeczną najczęściej obejmowane były rodziny niepełne z dwojgiem dzieci, stanowiące 10,39 % wszystkich rodzin objętych pomocą. Rodziny niepełne z trojgiem dzieci to zaledwie 2,60 % rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Tabela 5. Liczba osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Ślemień w latach 2013 – 2015

lata	ludność w Gminie Ślemień (dane z UG)	osoby objęte pomocą społeczną	% wszystkich mieszkańców Gm. Ślemień	liczba rodzin objętych pomocą społeczną
2013	3.502	256	7,31 %	85
2014	3.512	228	6,50 %	79
2015	3.521	205	6,31 %	77

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślemieniu MPiPS-03

W roku 2015 z różnych form pomocy skorzystało bowiem 77 rodzin, liczących 205 osób w rodzinie, co stanowiło 6,31% wszystkich mieszkańców Gminy Ślemień (liczba rodzin korzystających z pomocy ulega niewielkim wahaniom). Znaczna część beneficjentów pomocy społecznej to rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.

4.3. Oświata

Tabela 6. Liczba dzieci w placówkach oświatowych na terenie Gminy Ślemień.

Lp.	Placówka	Gmina Ślemień 2015 r.
1.	Zespół Szkół w Ślemieniu	347
2.	Przedszkole Publiczne w Ślemieniu	114

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z placówek oświatowych.

4.4. Zasoby gminy

Program Wspierania Rodziny w Gminie Ślemień na lata 2016 – 2018 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują instytucje opisane poniżej.

- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślemieniu** : realizuje zadania ustawy o pomocy społecznej (przyznawanie i wypłatę zasiłków, pracę socjalną, dożywianie dzieci w szkołach, specjalistyczne poradnictwo, aktywizację społeczno- zawodową rodzin dysfunkcyjnych, oraz zadania m.in. z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ponadto jednostka zajmuje się pomocą materialną dla

uczniów tj. przyznawaniem i wypłatą stypendiów. Do zadań Ośrodka należy również realizacja świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, Karty Dużej Rodziny.

- **Zespół Interdyscyplinarny:** działający w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Ślemieniu zajmujący się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. (specjalistyczne poradnictwo, wspieranie osób i rodzin w przezwyciężaniu problemu przemocy).
- **Oświata:** w roku szkolnym 2014/2015 w gminie funkcjonował Zespół Szkół w Ślemieniu w skład którego weszła Szkoła Podstawowa w Ślemieniu z 12 oddziałami, Gimnazjum z 6 oddziałami oraz Filia Szkoły podstawowej w Lasie z 3 oddziałami. Ponadto na terenie gminy funkcjonowało Publiczne Przedszkole w Ślemieniu w skład którego weszło 6 oddziałów. Ponadto kształtuje środowisko wychowawcze sprzyjające zrealizowaniu celów i zasad przyjętych w programie wychowawczym we współpracy z domem rodzinnym, parafią i organizacjami młodzieżowymi stosownie do warunków szkoły i wieku uczniów.
- **Gminna Biblioteka Publiczna** Biblioteka zapewnia czytelnikom mini-czytelnię czasopism oraz kącik do czytania dla dzieci. W strukturze GBP w Ślemieniu znajduje się Filia w Lasie. W strukturę organizacyjną wchodzi m.in. wypożyczalnia, kącik czytelniczy dla dzieci, Punkt Informacji Turystycznej oraz kafejka internetowa. Dzięki tym narzędziom biblioteka zaspokaja i rozwija potrzeby czytelnicze społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Współpracuje z placówkami oświatowymi i kulturalnymi w celu upowszechniania wiedzy i kultury. Prowadzi zajęcia edukacyjne. Organizuje akcje czytelnicze.
- **Gminny Ośrodek Kultury:** który kładzie nacisk na rozwój szeroko pojętej kultury oraz sportu. Prowadzi zajęcia dla najmłodszych dzieci, młodzieży gimnazjalnej oraz dorosłych, a także organizuje imprezy plenerowe i wydarzenia sportowe. Działalność Gminnego Ośrodka Kultury w Ślemieniu to: rozpoznawanie, pobudzanie oraz zaspakajanie zainteresowań i potrzeb kulturalnych mieszkańców. Organizacja zajęć wakacyjnych i w okresie ferii zimowych, kursy tańca dla dzieci i młodzieży, stwarzanie możliwości do rozwoju amatorskiej twórczości artystycznej, edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę; organizowanie imprez kulturalnych; integrowanie społeczności lokalnej; współpraca z instytucjami upowszechniania kultury, placówkami oświatowymi, zakładami pracy, urzędami administracji samorządowej, fundacjami, stowarzyszeniami, kołami gospodyń. Działalność Gok-u opiera się na współpracy z istniejącymi na terenie Gminy Ślemień Kołami Gospodyń Wiejskich w Lasie, Koconiu, Ślemieniu oraz Stowarzyszeniem Emerytów i Rencistów Gminy Ślemień.
- **Placówki służby zdrowia** – na terenie gminy w 2015 r. funkcjonował Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej– Praktyka Grupowa Lekarzy rodzinnych- zatrudniający lekarzy rodzinnych pediatrę i chirurga a także 3 pielęgniarki.
- **Inne** – w działania na rzecz rodziny włączają się również organizacje pozarządowe – stowarzyszenia parafie, jednostki OSP, kluby sportowe.
- **Urząd Gminy Ślemień** - zajmujący się organizacją dowozu dzieci niepełnosprawnych do szkół poza teren gminy .
- **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** – podejmująca działania zmierzające do poddania się leczeniu odwykowemu przez osoby uzależnione od alkoholu. Inicjuje w środowisku lokalnym działania służące profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

V. ANALIZA SWOT

Istotnym elementem diagnozy jest analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w obszarze wsparcia rodziny. Analizę SWOT w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Analiza strategiczna polega na ocenie tych wszystkich elementów stanu istniejącego, które zostały rozpoznane. Głównie skupia się ona na odpowiedzi na pytania:

- czy stanowią one silną, czy słabą stronę, tzn. czy są czynnikiem ułatwiającym, czy utrudniającym pożądaną rozwój?

- jakie szanse lub zagrożenia dla gminy płyną z jego kontaktów z bliższym lub dalszym otoczeniem?

Analiza sporządzonej kombinacji tych czynników pozwala na ocenę, jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów. Jakościowa analiza strategiczna obecnej sytuacji rodziny, dziecka i systemu ich opieki oraz prawdopodobnej przyszłej sytuacji pozwala nam ukierunkować działania w ten sposób, by sprzyjały one osiągnięciu założonego celu.

Tabela 6. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • zaangażowani w działania pracownicy jednostek działających na rzecz dziecka i rodziny; • ciągle podnoszenie kwalifikacji pracowników jednostek działających na rzecz dziecka i rodziny; • doświadczenie i wiedza we wsparciu rodzin pracowników GOPS, odpowiedzialnych za realizację wsparcia, • funkcjonowanie Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych , • funkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; • wykwalifikowana kadra pedagogiczna szkół znajdujących się na terenie gminy; • możliwość organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży w okresie wakacji i ferii zimowych, • funkcjonowanie Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej Żywcu; • znajomość zasobów środowiska lokalnego przez pracowników GOPS, • współpraca z samorządem, • realizacja rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie żywienia” • aktywna działalność GKRPA i Punktu Konsultacyjnego, • „Tradycyjne „ rodziny , małe lokalne środowiska, Niska przestępczość, tradycyjna religijność rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> • niedostateczne środki finansowe na zaspokojenie bieżących potrzeb ośrodka oraz na rozwinięcie prowadzonej działalności . • niewystarczające środki finansowe na realizację zadań w zakresie profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną; • brak dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, • obciążenie pracowników dodatkowymi zadaniami, • małe zaangażowanie organizacji pozarządowych do działań wspierających procesy wychowawcze w rodzinie, • brak świadomości społecznej o potrzebach w zakresie opieki; • niski budżet na szkolenia i kształcenie kadry oraz działania własne jednostek świadczących usługi z zakresu pomocy dziecku i rodzinie; • ograniczona oferta alternatywnych form spędzania wolnego czasu, • utrzymujące się bezrobocie; • niezadowalający poziom wynagrodzeń pracowników instytucji pomocowych. • Brak dostatecznej infrastruktury, mieszkań chronionych i socjalnych, żłobków, • Brak placówek wsparcia dziennego, • Mentalność małych środowisk – stereotypy blokujące korzystanie z usług specjalistów.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • polityka państwa przyjazna rodzinom, • wzrost świadomości jakie znaczenie i jaką wartość niesie ze sobą rodzina, • wzrost świadomości dotyczącej wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodziny. • nawiązanie współpracy z zewnętrznymi jednostkami działającymi na rzecz dziecka i rodziny , • pozyskanie zewnętrznych dotacji na szkolenia i 	<ul style="list-style-type: none"> • Zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo wychowawczych przez rodziców, • zmiany w zakresie finansowania opieki nad dzieckiem, brak zagwarantowanych odpowiednich środków finansowych; • postępujący zanik systemu wartości moralnych wśród młodzieży; • zanik autorytetów, kryzys wartości rodzinnych, • zmiany zachodzące wewnątrz struktury rodziny, rozluźnienie więzi rodzinnych;

<ul style="list-style-type: none"> kształcenie kadry; możliwość pozyskania środków z funduszy europejskich; wzmocnienie wartości moralnych oraz autorytetu rodziców; umocowania prawne gwarantujące podejmowanie skutecznych działań w zakresie profilaktyki i wsparcia rodzin niewydolnych wychowawczo; rozwój wolontariatu; tworzenie partnerstw działających na rzecz rodziny. Realizacja projektów edukacyjno-wychowawczych ukierunkowanych na zapobieganie i niwelowanie agresji wśród dzieci, Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę. 	<ul style="list-style-type: none"> zanik kontaktów bezpośrednich między ludźmi na rzecz pośrednich, tj. telefonicznych, internetowych; bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów; pozostawanie w sferze ubóstwa, wykluczenia społecznego (tzw. zjawisko „dziedziczenia biedy”); zbyt późne diagnozowanie problemu w rodzinie; moda na wychowanie bezstresowe, emigracja zarobkowa starzenie się społeczeństwa polaryzacja społeczeństwa- zwiększenie dystansu pomiędzy biednymi a bogatymi
---	--

VI. CELE I ZADANIA PROGRAMU

Cel główny programu

Zapewnienie kompleksowego wsparcia dzieciom i rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w Gminie Ślemień.

Cele szczegółowe:

- 1) Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny
- 2) Doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną poprzez zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących
- 3) Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny

Cel szczegółowy 1: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.					
Lp.	Działanie	Realizatorzy	wskazniki	Okres realizacji	Źródło finansowania
1.	Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom zagrożonym ubóstwem.	GOPS Ślemień	liczba i formy udzielonej pomocy - liczba rodzin i dzieci w rodzinach objętych pomocą	zдание ciągle 2016-2018	Środki własne gminy, dotacje z budżetu państwa-dofinansowanie zadań własnych.
2.	Pomoc w formie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach .	GOPS, placówki oświatowe	Liczba dzieci korzystających z dożywiania	jw.	jw.
3.	Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej w formie stypendiów i wyprawek szkolnych.	GOPS , placówki oświatowe	liczba dzieci, którym przyznano stypendia, wyprawki, podręczniki	jw.	jw.
4.	Organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych .	GOPS, Gminna Komisja RPA, placówki oświatowe, biblioteka, GOK	<ul style="list-style-type: none"> liczba dzieci uczestniczących w koloniach, obozach, wycieczkach, 	jw.	jw.

		„Jemiola” w Ślemieniu			
5.	Zabezpieczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych	GOPS	Liczba osób objętych wsparciem	jw.	jw.
6.	Zabezpieczenie środków w budżecie na finansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, placówce opiek.-wych., rodzinnym domu dziecka itp.	GOPS	<ul style="list-style-type: none"> liczba umieszczonych dzieci wysokość poniesionych nakładów 	w zależności od potrzeb	jw.

Cel szczegółowy 2: Doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną poprzez zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Lp.	Działanie	Realizatorzy	wskaźniki	Okres realizacji	Źródło finansowania
1.	Analiza sytuacji rodzin, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej – współpraca z kuratorami, policją	Placówki oświatowe, GOPS, PCPR, sąd	liczba rodzin zagrożonych kryzysem	Zadanie ciągłe 2016-20158	Środki własne realizatorów .
2.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem	jw.	liczba monitorowanych rodzin	jw.	jw.
3.	Podnoszenie kompetencji rodzin w zakresie prawidłowego pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczej poprzez konsultacje i poradnictwo, szkolenia i warsztaty	GOPS, GKRPA, placówki oświatowe, PCPR	- liczba udzielonych porad -liczba zorganizowanych szkoleń i warsztatów	jw.	jw.
4.	Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców, monitorowanie terapii	GOPS, Komisja placówki oświatowe, placówki służby zdrowia	liczba rodzin objętych programem profilaktyki, -liczba rodzin/osób korzystających z terapii	jw.	jw.
5.	Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka poprzez wsparcie asystenta rodziny, rodziny wspierającej, praca socjalna z rodziną	GOPS, PCPR	liczba rodzin objętych wsparciem asystenta -liczba rodzin objętych pomocą rodziny wspierającej -liczba kontraktów socjalnych	jw.	jw.
6.	Tworzenie placówek wsparcia dziennego (kluby, świetlice szkolne i środowiskowe)	Gmina Ślemień	liczba placówek wsparcia dziennego -liczba dzieci korzystających z zajęć w świetlicach środowiskowych i szkolnych	jw.	jw.

Cel szczegółowy 3: Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny

Lp.	Działanie	Realizatorzy	wskaźniki	Okres realizacji	Źródło finansowania
1.	Koordinacja działań i bieżąca współpraca podmiotów podejmujących różnorodne działania na rzecz dziecka i rodziny	Wszyscy realizatorzy programu Kuratorzy, Sąd	liczba monitorowanych rodzin -liczba spotkań	zдание ciągłe 2016-2018	Środki własne gminy, dotacje z budżetu państwa-dofinansowanie zadań własnych.
2.	Realizacja programów edukacyjno – profilaktycznych skierowanych do dzieci i rodziców	Placówki oświatowe, GOPS	liczba programów -liczba uczestników	jw.	jw.
3.	Doskonalenie kadry w zakresie specjalistycznej pomocy dziecku i rodzinie (szkolenia i warsztaty dla specjalistów)	Wszyscy realizatorzy programu	liczba spotkań, szkoleń i konferencji.	jw.	jw.

VII. SPODZIEWANE REZULTATY PROGRAMU

1. Poprawienie funkcjonowania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej,
2. podniesienie poziomu kompetencji wychowawczych i rodzicielskich, zwiększenie motywacji i aktywności własnej rodziców do podejmowania pozytywnych zmian.
3. Zwiększenie wsparcia terapeutycznego, psychologicznego, prawnego i socjalnego dla rodzin.
4. Zapobieżenie wykluczeniu społecznemu dzieci z rodzin znajdujących się trudnej sytuacji materialnej.
5. Zwiększenie wykorzystania własnych zasobów przez rodziny.
6. Ograniczenie liczby dzieci umieszczanych w różnych formach pieczy zastępczej, w tym w szczególności w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
7. Podniesienie jakości usług świadczonych przez podmioty realizujące Program,
8. Propagowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego, rozwijania zainteresowań wśród dzieci, młodzieży i ich rodziców,
9. Zwiększenie ilości programów, projektów realizowanych na rzecz dziecka i rodziny.
10. Zwiększenie koordynacji działań instytucji i organizacji społecznych na poziomie lokalnym oraz pełniejsze wykorzystanie społecznego potencjału.

VIII. DANE DOTYCZĄCE PROGRAMU

Miejsce realizacji programu	Gmina Ślemień
Adresaci programu	Rodziny w sytuacjach kryzysowych wynikających z problemów rodzinnych (konflikty, przemoc, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo),
	Rodziny przeżywające trudności wychowawcze (szczególnie w wychowywaniu dzieci w wieku dojrzewania),
	Rodziny przeżywające trudności związane ze stanem zdrowia dziecka (choroba i niepełnosprawność),
	Rodziny wielodzietne,
	Rodziny niepełne
Koordynator programu	Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Ślemieniu.
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślemieniu. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Ślemieniu

programu	Placówki oświatowe z terenu Gminy Ślemień,
	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
	Komisariat Policji w Gilowicach z siedziba w Żywcu,
	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu,
	Gminny Ośrodek Kultury w Ślemieniu
	Urząd Gminy Ślemień
	Placówki służby zdrowia na terenie gminy
	Parafie i organizacje pozarządowe z terenu gminy, Ślemień i Las
	Sąd Rejonowy w Żywcu – kuratorzy zawodowi i społeczni
	Rady sołeckie
Źródła finansowania programu	Środki własne gminy Ślemień
	Dotacje z budżetu państwa
	Środki partnerów realizujących program

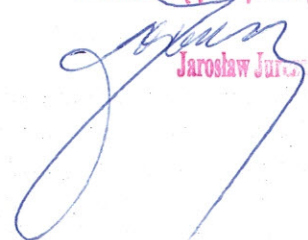
IX. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring Gminnego Programu Wspierania Rodziny będzie realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślemieniu. Odbywać się będzie na podstawie sporządzonej sprawozdawczości z wykonywanych działań oraz analizy zebranych danych dotyczących zrealizowanych w ramach Programu działań podejmowanych przez podmioty zaangażowane w jego realizację. Ocena skuteczności będzie dokonywana głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników. Informacje te będą przedkładane Radzie Gminy Ślemień do dnia 31 marca każdego roku za rok poprzedni

Monitoring posłuży głównie do:

- kontroli postępu realizacji założonych celów,
- oceny zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za realizację poszczególnych działań,
- porównania zgodności osiągniętych rezultatów z przyjętymi celami
- weryfikacji efektywności wykorzystania środków na realizację określonych celów.

Przewodniczący Rady Gminy w Ślemieniu

Jarosław Jurkiewicz